

Noen ordforklaringer

Dette er tenkt som et vedlegg til ny utgave av læreboken i skatterett til hjelp ved lesingen.

Synspunkter er velkomne (frederik.zimmer@jus.uio.no)

Fremstillingen bruker en del ord og uttrykk som kan være fremmedartede for studenter. Disse er stort sett forklart under veis, men en samlet fortegnelse kan lette tilegnelsen. Forklaringene må naturligvis ikke oppfattes som noe i retning av legaldefinisjoner. De tar heller ikke sikte på å gi leksikalske definisjoner, men først og fremst å beskrive typiske bruksmåter.

Fortegnelsen har ikke med ord og uttrykk som er helt sentrale i fremstillingen og som det er hovedpoeng i fremstillingen å presisere, f.eks. ord som arbeid, realisasjon, personinntekt.

Anleggsgjenstand	Gjenstand som skattyteren tar sikte på å beholde i virksomheten på ubestemt tid; se også Driftsmiddel, Anleggskapital
Anleggskapital	Kapital som er eller tilsiktes plassert i anleggsgjenstand
Avskrivning	Planmessig fradrag for kostnad som består i verdireduksjon av gjenstand
Avskrivningsgrunnlag	Grunnlag for beregning av det årlige fradraget for avskrivninger; se også Saldo
Avskrivningsgruppe	Kategori av (fysiske) gjenstander som skal avskrives under ett
Aktivering	Å føre opp en anskaffelse som eiendel; det motsatte av å kostnadsføre vederlaget for en anskaffelse med det samme.
Betinget skattefritak	Teknikk for utsatt tidfesting av gevinster, gjerne på vilkår av investering i ny (tilsvarende) eiendel og med reduksjon (nedskrivning) av inngangsverdien på dette med gevinsten på det avståtte
Bruttoskatt	Skatt på bruttoinntekt uten fradrag for kostnader
Bunnfradrag	Skattefritt beløp på laveste inntektsnivå (i gjeldende rett først og fremst personfradrag i alminnelig inntekt). (Det er nærmest et terminologisk spørsmål om slike regler er konstruert som et (bunn)fradrag eller som et skattefritt beløp (som i toppskatten)).
Degressive avskrivninger	Avskrivninger som blir lavere år for år, se også Avskrivninger, Lineære avskrivninger
Diskontinuitet	At skattyters skatterettslige stilling bestemmes av hans eget forhold og ikke av hjemmelsmannens, f.eks. at arving/gavemottaker får ny inngangsverdi og ikke overtar arvelaters/givers; se også Kontinuitet
Driftsmiddel	Gjenstand hvis avkastning er skattepliktig inntekt; se også Anleggsgjenstand, Anleggskapital
Finansgjenstand	Typisk aksjer, fordringer, finansielle instrumenter

Forekomster	Fellesnavn på sand, grus, torv, metaller o.l. som kan utvinnes av jorden
Forretningsverdi (goodwill)	En virksomhets verdi ut over verdien av enkeltgjenstandene knyttet til virksomheten (typisk verdien av opparbeidet kundekrets o.l.)
Globalinntektsprinsippet	Prinsipp om at all inntekt som skattyteren har, er skattepliktig i det landet der han er bosatt, uansett hvor inntekten er opptjent
Goodwill	Se Forretningsverdi
Immateriell gjenstand	Typisk patent, opphavsrett, goodwill (forretningsverdi), varemerkerett osv.
Inngangsverdi	Størrelse ved beregning av gevinster og tap som typisk reflekterer anskaffelseskostnadene minus avskrivninger på gjenstanden; se også Utgangsverdi
Innlåsingeffekt	At skattereglene bidrar til at skattyteren ikke gjennomfører en transaksjon som kanskje ellers ville ha vært gjennomført
Kildeskatt	Skatt som skal betales i det landet der inntekten er opptjent, og gjerne slik at utbetaleren skal trekke skatten før pengene utbetales til kreditor
Kildestat	Den staten der en inntekt er opptjent (f.eks. der arbeid er utført)
Konsern	Gruppe av selskaper som er eid (helt eller i det vesentlige) av de samme bakenforliggende interesser
Konsernbidrag	Overføring av overskudd fra ett selskap i et konsern til et annet; kan etter gjeldende rett gi fradragsrett for det ytende og skatteplikt for det mottakende selskapet
Kontinuitet	At et skattesubjekts skatterettslige stilling bestemmes ut fra hjemmelsmannens stilling, typisk at en arving/gavemottaker overtar arvelater/givers inngangsverdi (slik det er for aksjer etter gjeldende rett); se også Diskontinuitet
Korreksjonsskatt	Skatt på aksjeselskap som utløses av at selskapet deler ut som aksjeutbytte inntekt som ennå ikke er skattlagt på selskapets hånd
Lineære avskrivninger	Avskrivninger som er like store hvert år over gjenstandens levetid; se også Avskrivninger, Degressive avskrivninger

Makeskifte	At to subjekter bytter eiendeler, først og fremst brukt om bytte av fast eiendom
Marginalskatt	Den skatt som skattyteren må betale av den sist tjente krone
Minstefradrag	Standardfradrag for lønnsinntakere og pensjonister som trer i stedet for de fleste faktiske kostnadsfradrag knyttet til lønn og pensjon
Naturalinntekt	Inntekt i annen form enn penger
Nedskrivning	Engangsreduksjon av inngangsverdi, f.eks. pga. skade, eller fordi lovgivning bestemmer det
Nettoskatt	Skatt på bruttoinntekt etter fradrag for kostnader er erverv osv. av inntekten
Næring	Uttrykk som gjerne brukes synonymt med virksomhet (som er skattelovens term), men av og til også mindre presist; uttrykket næringsvirksomhet brukes omtrent på samme måte
Omsetningsgjenstand	Gjenstand som skattyteren tar sikte på å omsette; se også Anleggsgjenstand og Vare
Omsetningskapital	Kapital som er eller som tilsiktes plassert i omsetningsgjenstand
Opsjon	Rett, men ikke plikt til å kjøpe eller selge en gjenstand (som gjerne omtales som det underliggende objekt)
Realgjenstand	Fysisk gjenstand
Royalty	Avkastning av immateriell gjenstand
Saldo	Det samme som avskrivningsgrunnlag, se denne
Saldoavskrivninger	Degrressive avskrivninger på fysiske gjenstander og goodwill i gjeldende rett; se også Avskrivninger, Degrressive avskrivninger, Lineære avskrivninger
Skatteposisjon	Et uttrykk for en skattyters stilling til en skatteregel på et gitt tidspunkt, f.eks. inngangsverdi på en gjenstand, rett til fremføring av underskudd, utsatt tidfesting av en gevinst på visse vilkår, opptjent brukstid på boligeiendom
Toppskatt	Statsskatt som beregnes av personinntekt. Inntektsskattens progressive element i gjeldende rett (ved siden av bunnfradrag)
Utgangsverdi	Størrelse ved beregning av gevinster og tap som typisk reflekterer det vederlaget selgeren får ved salg av gjenstanden; se også Inngangsverdi

Utrangering	At en gjenstand tas ut av bruk (typisk fra virksomhet) fordi den er blitt teknisk eller økonomisk foreldet
Uttak	At endret bruk av en gjenstand utløser skatteplikt for gevinst som om gjenstand var solgt mot vederlag, typisk at et driftsmiddel tas i bruk privat
Vare	Omsetningsgjenstand som er fysisk gjenstand; se også Omsetningsgjenstand og Omsetningskapital

